

■ PROPISI I NAČIN OBAVLJANJA

Umra

*Korak po korak – ihram, tavaf, sa'j i kraćenje kose,
sa propisima, zabranama, greškama i preporukama*

Autor: Edin Ćedić

IZ ČEGA SE SASTOJI

Četiri djela umre

1 • Ihram

Nijet, telbija i
ihram odjeća

2 • Tawaf

Sedam krugova
oko Kabe

3 • Sa'j

Sedam puta
Safa – Merva

4 • Halk/Taqsir

Brijanje ili
kraćenje kose

SAVJET Vadžibi umre: ihram s mikata i halk/taqsir. Izostavljanje vadžiba traži fidju (otkup). Tawaf bez abdesta nije validan.

■ PRVI OBRED

Ihram — ulazak u obred

1

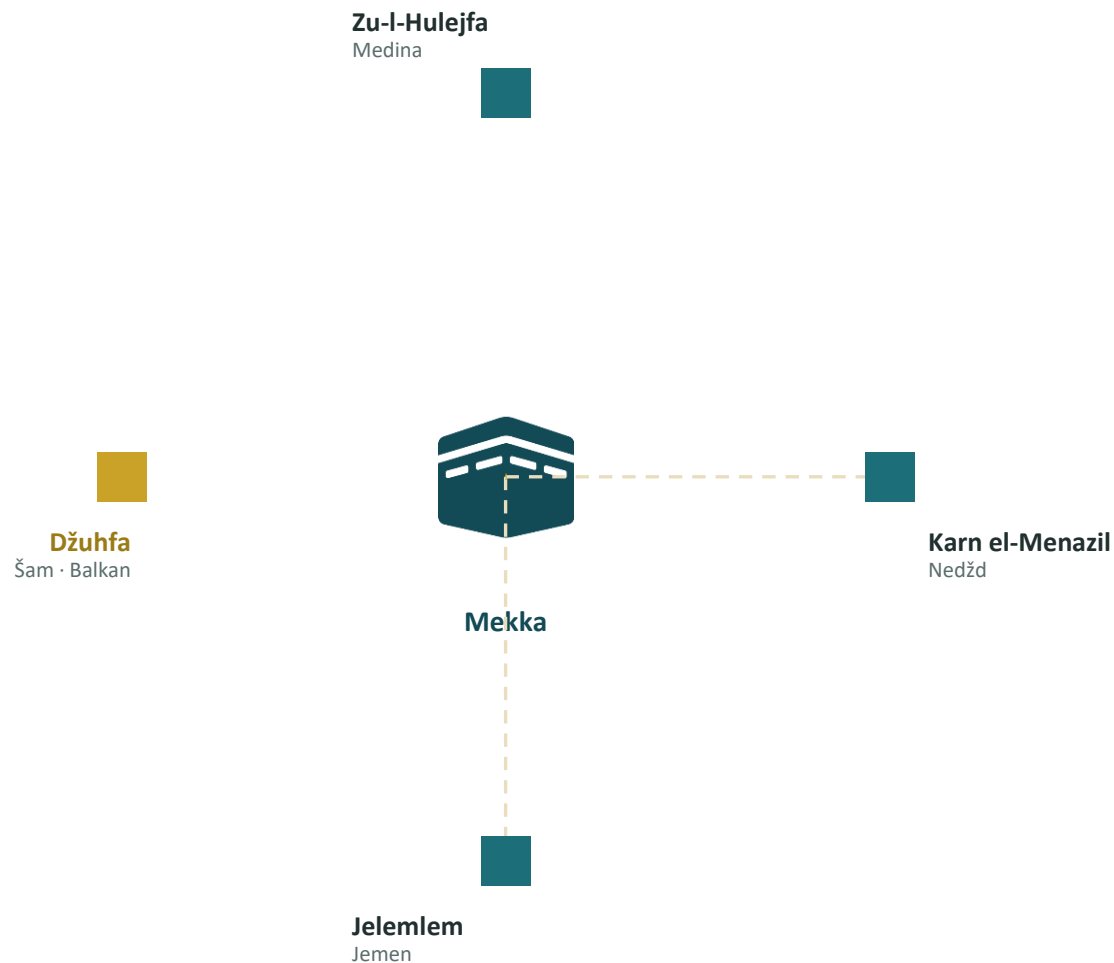
Mikat — propis o ulasku u ihram

Mikat je mjesto odakle se MORA obući ihram prije ulaska u Mekku. Postavio ih je Poslanik, s.a.v.s., za svaki pravac.

Hadžije iz BiH i Sandžaka →

mikat DŽUHFA

- Direktno u Džeddu → pilot najavi mikat sat-dva prije slijetanja
- Preko Medine → mikat je Zu-l-Hulejfa (Bijar Ali)
- Mikat se NE smije preći bez ihrama i nijeta

Šta čini ihram i šta mu prethodi

Ihram nije samo odjeća — to je stanje obreda. Čine ga tri stvari zajedno:

Nijet

Namjera u srcu da želiš obaviti umru

Telbija

Izgovor: „Lebbejke Allahumme lebbejk“

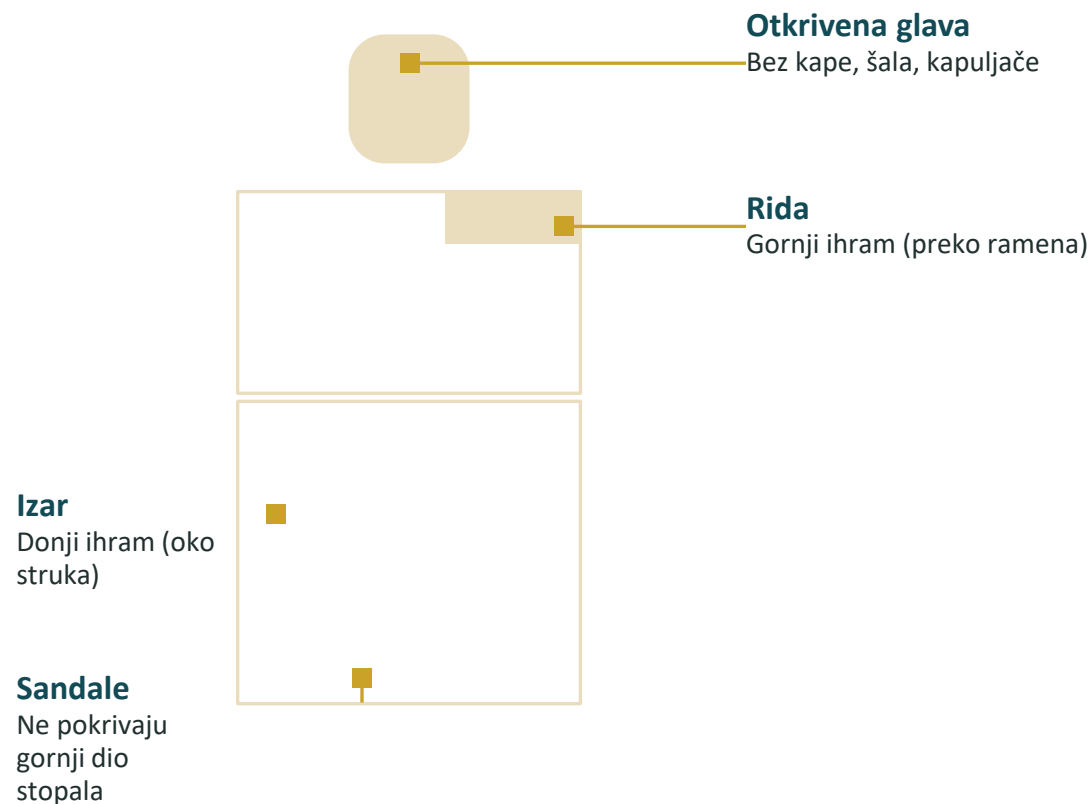
Ihram odjeća

Dvije bijele neušivene tkanine (muškarci)

Sunnet prije nijeta (ihrama):

- Okupati se (gusul) · namirisati tijelo, ne tkaninu (muškarci) · skratiti nokte i počistiti dlake · klanjati dva rekata ako je dozvoljeno vrijeme za namaz

Ihram odjeća za muškarce

Propisi odjeće

- Dvije neušivene tkanine — bez šavova, džepova, dugmadi
- Izar (donji ihram) — obavija se oko struka
- Rida (gornji ihram) — prebacuje se preko ramena
- Bijela boja je preporučena (sunnat), nije obavezna
- Glava ostaje otkrivena cijelo vrijeme
- Obuća ne pokriva skočni zglob i prste

Ihram za žene

Propisi za žene

- Žene nemaju posebnu ihram-odjeću — nose uobičajenu šerijatsku odjeću
- Cijelo tijelo pokriveno osim lica i šaka
- Bilo koja boja koja nije provokativna — tamna nije obavezna
- U ihramu se NE nosi nikab ni rukavice
- Ako prolaze muškarci, marama se može lagano prevući preko lica

Riječi kojima ulaziš u umru

Na mikatu činiš nijet u srcu i izgovaraš:

Lebbejke Allahumme umreten.

„Odazivam Ti se, Allahu, na umru.”

Zatim ponavljaš telbiju sve dok ne počneš tavaf:

Lebbejke Allahumme lebbejk, lebbejke la šerike leke lebbejk, innel-hamde ven-nimete leke vel-mulk, la šerike lek.

„Odazivam Ti se, Allahu — nemaš ortaka — odazivam Ti se. Hvala i blagodat pripadaju Tebi, i vlast — nemaš ortaka.”

Telbija Poslanika, s.a.v.s. · Buhari i Muslim

Zajedničke zabrane — muškarci i žene

Od ulaska u ihram do kraćenja kose zabranjeno je:

Dlake i nokti

Brijanje, šišanje, čupanje dlake i rezanje noktiju.

Mirisi

Parfemi, mirisni sapuni i mirisne kreme.

Bračni odnos

Odnos i sve što vodi u njega — poljubac i dodir sa strašću.

Brak

Sklapanje braka (za sebe ili drugog) i prošnja.

Lov

Lov i ubijanje životinja, osim opasnih po čovjeka.

Biljke Harema

Sječenje stabala i biljaka u području Harema.

Posebne zabrane i šta JE dozvoljeno

Samo muškarci

- Pokrivanje glave (kapa, šal, kapuljača)
- Nošenje ušivene odjeće (košulja, hlače, ogrtač s rukavima)
- Obuća koja pokriva gornji dio stopala

Samo žene

- Nikab (fiksirana maska preko lica)
- Rukavice

Dozvoljeno je

- Kupanje i pranje (bez mirisa)
- Mijenjanje ihrama ako se uprlja
- Običan sapun bez mirisa
- Sat, naočale, opasač, novčanik
- Zaklon kišobranom ili rukom

Osnovno pravilo — ne opterećuj se

Iz zaborava, neznanja ili prisile

NEMA fidje (kazne). Odmah ispravi (skini kapu, obriši miris, prestani) i traži oprost.

*„Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili pogriješimo.”
(El-Bekara 286)*

Svjesno i namjerno

Dolazi fidja (otkup) i grijeh. Ako nastaviš s prekršajem i nakon što saznaš — također fidja.

Detalji fidje — u poglavlju o otkupu.

SAVJET Ne moraš davati fidju „za svaki slučaj”. Uslov je jasno sjećanje da si svjesno prekršio. Allah ne kažnjava ono za što nemaš sjećanje.

■ DRUGI OBRED

Tavaf — obilazak Kabe

2

Uvjeti ispravnog tavafa

Abdest

Tavaf bez abdesta nije validan — kao ni namaz.

Čistoća (žene)

Žena u hajzu ili nifasu ne čini tavaf dok se ne očisti.

Idtiba — otkriveno rame

Otkrivanje desnog ramena kod muškaraca; samo u tavafu umre.

Ulazak u Harem

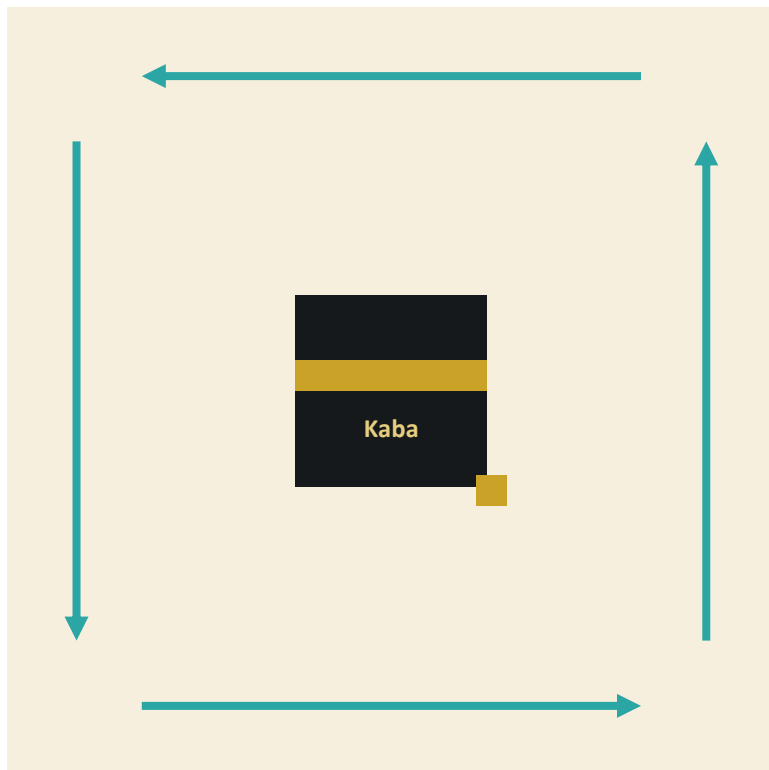
Uđi desnom nogom uz dovu za otvaranje vrata milosti.

Bismillahi, ves-salatu ves-selamu ala resulillah. Allahumme iftah li ebvabe rahmetik.

„U ime Allaha, salavat i selam na Poslanika. Allahu, otvori mi vrata Svoje milosti.“

Pri ulasku u Mesdžidu-l-Haram · Muslim 713

Tavaf — sedam krugova oko Kabe

*Mu'temiri kruže oko Kabe
suprotno od kazaljke na satu*

Crni kamen (Hadžeru-l-esved) — početak i kraj svakog kruga

- Tavaf čine 7 šavtova (krugova)
- Kreće od Crnog kamena, Kaba ti je s lijeve strane
- Pri svakom prolasku pored kamena: ruka gore i „Allahu ekber“
- Šavt mora cijelo doći do Crnog kamena
- Ne ulazi u Hidžr Ismaila — on je dio Kabe

Crni kamen — istilam i adab

Kako početi

- Ako možeš — dotakni i poljubi Crni kamen (istilam)
- Ako je gužva — okreni se prema njemu i podigni desnu ruku
- Reci: „Bismillahi, Allahu ekber“
- Kreni tavaf — Kaba ti je s lijeve strane

Ne guraj se

„Znam da si kamen — niti štetiš niti koristiš. Da nisam vidio Poslanika, s.a.v.s., kako te ljubi, ne bih te ljubio.“

— Omer, r.a. (Buhari)

Glavna stvar je tavaf, ne dodir. Ne povređuj druge da bi dotakao kamen.

Jedan šavt korak po korak

1

Kreni od Crnog kamena

Kaba ti je s lijeve strane

2

Hodaj udesno

Suprotno od kazaljke na satu

3

Prođi Rukni-jemani

Ako možeš, dotakni rukom (ne ljubi)

4

Nastavi do Crnog kamena

To je jedan završen šavt

5

Ponovi 7 puta

Svaki krug počinje i završava na istom mjestu

Pazi

- Tavaf bez abdesta nije validan
- Šavt mora cijelo doći do Crnog kamena
- Ne ulazi u Hidžr Ismaila
- Žene ne čine remel

Remel i idtiba (samo muškarci)

Remel

Brže kretanje kratkim koracima

- U prva tri šavta — kao u laganom kasanju
- U preostala četiri — hodaš normalno
- Samo u tavafu kojim počinje umra
- Žene NE čine remel

Idtiba

Otkrivanje ramena kod muškaraca

- Rida (gornji ihram) se prebaci ispod desne ruke, preko lijevog ramena
- Radi se SAMO tokom tavafa umre
- Prije namaza vrati rida (ihram) na oba ramena
- Žene ne čine idtiba

Šta govoriti tokom tavafa

Nema obavezne dove — to je tvoje vrijeme s Allahom:

- Učenje Kur'ana
- Zikr: subhanallah, elhamdulillah, Allahu ekber
- Dova za sebe, porodicu i druge
- Salavati na Poslanika, s.a.v.s., i istigfar

Sunnet je u zadnjoj četvrtini svakog kruga (između Jemenskog ugla i Crnog kamena) proučiti:

Rabbena atina fid-dunja haseneten ve fil-ahireti haseneten ve kina azaben-nar.

„Gospodaru naš, daj nam dobro na dunjaluku i dobro na ahiretu, i sačuvaj nas od vatre.”

El-Bekara 201

SAVJET Ne opterećuj se formulama. Možeš učiti svoju dovu na bilo kojem jeziku — Allah razumije i srce i šutnju.

Dva rekata i voda Zemzem

Dva rekata kod Mukami-Ibrahim

- Klanjaj iza Mukami-Ibrahima; ako je gužva — bilo gdje u Haremu
- 1. rekat: Fatiha + „Kul ja ejjuh-el-kafirun“
- 2. rekat: Fatiha + „Kul huvallahu ehad“

Pijenje vode Zemzem

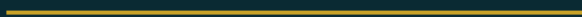
- Pij okrenut prema Kibli
- Učini dovu prije pijenja — Zemzem se prima dovom
- Popij tri puta, između prouči „Bismillah“
- Sunnet je napiti se obilno

„Zemzem voda je — za ono za što se popije.“ (Ibn Madže, sahih)

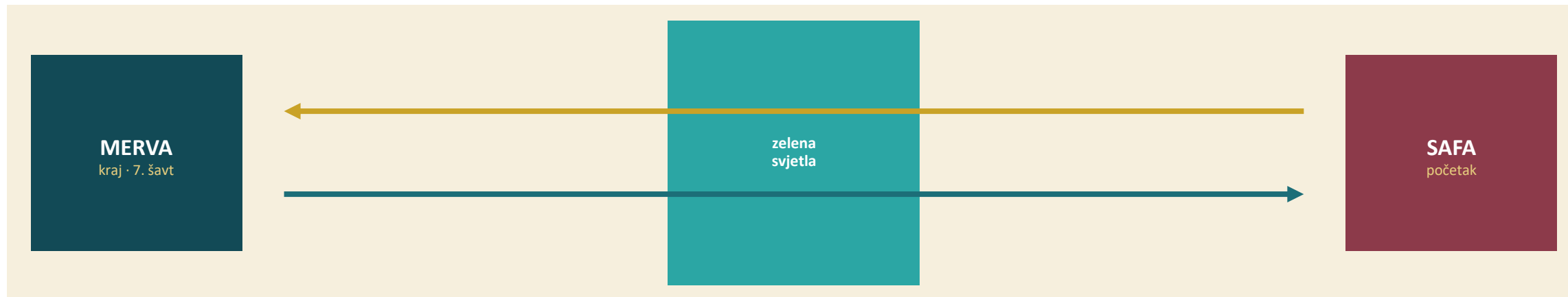
■ TREĆI OBRED

Sa'j — Safa i Merva

3

Sa'j — sedam puta Safa ↔ Merva

Brojanje šavtova

- Safa → Merva = jedan šavt (ne dva!)
- Merva → Safa = drugi šavt
- Počinje na Safi, završava na Mervi (7. šavt)

Propis

- Sa'j MORA početi sa Safe
- Muškarci ubrzaju samo između zelenih svjetala
- Ko ne može hodati — sa'j u kolicima je punovažan

Tok sa'ja i dova na Safi

Tok

- Popni se na Safu, okreni prema Kabi
- Safa → Merva = prvi šavt
- Na Mervi se popni, okreni prema Kibli
- Vрати se prema Safi = drugi šavt
- Ponovi dok ne završiš 7 šavtova na Mervi

Na Safi (i Mervi) okreneš se prema Kabi i učiš (3 puta):

La ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šejin kadir...

„Nema boga osim Allaha Jedinog; Njemu vlast i hvala, On nad svime ima moć...”

Hadis Džabira · Muslim 1218

Rabbigfir verham, inneke entel-eazzul-ekrem.

„Gospodaru, oprost i smiluj se — Ti si Najsnažniji, Najplemenitiji.”

Lijepa dova tokom sa'ja (Ibn Omer)

Sunneti sa'ja i oni koji ne mogu hodati

Počni na Safi

Ako počneš s Merve, taj prvi šavt se ne računa.

Završi na Mervi

Sedmi šavt završava na Mervi — to je kraj sa'ja.

Brže samo u zoni

Muškarci ubrzaju SAMO između zelenih svjetala; ostatak normalno. Žene hodaju normalno cijelim sa'jem.

Kolica za sa'j

Bolest, starost ili povreda — sa'j u kolicima je punovažan. Allah ne opterećuje preko mogućnosti.

SAVJET Najčešća greška u sa'ju je pogrešno brojanje: Safa → Merva je jedan šavt, a sa'j uvijek završava na Mervi.

■ ČETVRTI OBRED

Halk ili taqsir — završetak

4

Brijanje ili kraćenje kose

Halk

Potpuno brijanje glave

Preporučnije (sunnat). Poslanik, s.a.v.s., je tri puta dovio za one koji su obrili glavu. Brije se cijela glava — ne pola.

Taqsir

Kraćenje kose

Validno, ali manje nagrade. Za one koji su skratili Poslanik, s.a.v.s., je dovio jednom. Skraćuje se sva kosa ili većina — ne par vlasi.

SAVJET Glava se brije TEK nakon završetka sa'ja, ne prije. U Mekki ima provjerenih berbera oko Harema s fiksnom cijenom.

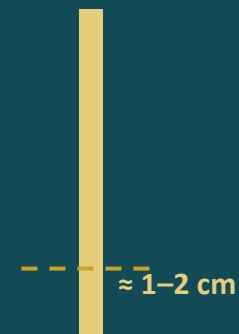
Žena samo skraćuje kosu

Samo kraćenje

Žena **NIKAD** ne brije glavu.

- Sakupi svu kosu na kraju
- Odsiječi vrhove — najmanje koliko vrh prsta (oko 1–2 cm)
- Obično pomogne supruga ili druga žena u sobi

„Žena nema brijanja — žena ima skraćivanje.”

— Prenosi Ibn Abbas, r.a. (Ebu Davud 1984, sahih)

■ TRENUTAK ZAVRŠETKA

Umra je završena

Čim odsiječeš zadnju kosu — izašao si iz ihrama. Sve što je bilo zabranjeno sada je dozvoljeno, a grijesi između prethodne i ove umre su izbrisani, inšaAllah.

Elhamdu lillahillezi bi nimetih tetimmus-salihat.

„Hvala Allahu — Njegovom blagodaću se upotpunjuju dobra djela.”

Dova zahvalnosti na završetku umre

■ PROPISI

Fidja — otkup za prekršaje

5

Kada se fidja traži, a kada ne

Kada NEMA fidje

Ako prekršiš nešto iz:

- Zaborava
- Neznanja (nisi znao da je zabranjeno)
- Prisile

Odmah ispravi i traži oprost — kazne nema. Allah ne kažnjava ono za što nemaš jasno sjećanje.

Kada se fidja traži

- Svjesno kršenje zabrane ihrama
- Izostavljanje vadžiba (npr. ihram na mikatu)
- Nastavljanje s prekršajem nakon što saznaš

„Podignuto je s moga ummeta ono što urade greškom, iz zaborava ili pod prisilom.” (Ibn Madže, sahih)

Četiri kategorije po fidji

1 · Bez fidje

Sklapanje braka u ihramu — ugovor je nevažeći, grešno ako svjesno, ali bez materijalne fidje.

2 · „El-eza” — tri izbora

Brijanje, nokti, miris, pokrivanje glave/ušivena odjeća (m), nikab/rukavice (ž): post 3 dana ILI 6 siromaha ILI kurban.

3 · Bračni odnos

Prije tavafa i sa'ja — umra pokvarena, kolje se deva, obavlja se nadoknadna umra. Poslije njih a prije halka — ovca.

4 · Lov u Haremu

Naknada: životinja slične vrijednosti, hranjenje siromaha ili post; procjenu vrše dva pravedna muslimana.

Mikat, hajz, bolest i gdje se kolje

Mikat bez ihrama

Vrati se na mikat i obuci ihram — nema fidje. Ili obuci gdje si se sjetio — uz fidju (kurban).

Žena propusti tavaf (hajz)

Najlakše: pričekati i obaviti tavaf prije polaska. Ako nije moguće — pitati učenjaka (fetve su detaljne).

Bolest / zapreka (ihzar)

Kolje se kurban na mjestu zapreke, brije/skraćuje kosa i izlazi iz ihrama. Složeno — konsultuj učenjaka.

Gdje se fidja izvršava

Kurban i hranjenje siromaha — u Mekki (preko organizovanih punktova). Post se može i bilo gdje.

■ NA KRAJU

Najčešće greške i preporuke

6

Greške oko ihrama

Prelazak mikata bez ihrama

Najteža greška — vraćaj se na mikat ili fidja (kurban).

Skidanje ihrama prije halka

Ako obučeš košulju jer ti je hladno — to je prekršaj.

Pokrivanje glave (muškarci)

Kapuljača, peškir, jastuk preko glave dok spavaš — zabranjeno.

Ušivena odjeća (muškarci)

Donji veš ispod ihrama — po jačem mišljenju nije dozvoljeno.

Mirisni proizvodi

Mirisni sapun, maramice, parfemska krema — provjeri sastav.

Rukavice / nikab (žene)

U ihramu se ne nose — lice i šake ostaju otkriveni.

Greške oko tavafa

Guranje radi Crnog kamena

Povređivanje drugih je veći grijeh nego sevap dodira.

Šavt ne dođe do kamena

Neki staju kod Jemenskog ugla — šavt mora cijelo do Crnog kamena.

Remel kod žena

Žene NE čine remel — to je samo za muškarce.

Tavaf bez abdesta

Tavaf je kao namaz — bez abdesta nije validan.

Ulazak u Hidžr Ismaila

Hidžr je dio Kabe — ako prođeš kroz njega, taj šavt ne važi.

Idtiba (otkriveno rame) tokom namaza

Idtiba je samo za tavaf — prije namaza vrati rida (ihram) na oba ramena.

Greške oko sa'ja, kraćenja i adaba

Pogrešno brojanje sa'ja

Safa→Merva je jedan šavt; sa'j MORA završiti na Mervi.

Trčanje cijelim sa'jem

Brže se ide samo između zelenih svjetala; ostatak normalno.

Početak s Merve

Sa'j mora početi sa Safe — inače se prvi šavt ne računa.

Skidanje ihrama prije kraćenja

Ihram ostaje dok ne obriješ ili skратиš kosu.

Žene briju glavu

Nije dozvoljeno — žene samo skraćuju kosu.

Selfiji i telefon u tavafu

Vrijeme u Haremu je za Allaha, ne za društvene mreže.

Sunneti i dobre prakse

Abdest stalno

Drži abdest da tavaf možeš obaviti kad god stigneš.

Razgažena obuća

Tavaf, sa'j i hodanje traže udobne, razgažene sandale.

Namaz u džematu

Klanjaj pet farzova u Haremu — najveća nagrada.

Obilno Zemzem

Pij okrenut Kibli, uz dovu — Zemzem se prima dovom.

Smirenost i adab

Ne guraj se, ne ljuti se na saputnike — vladaj sobom.

Promjena nabolje

Vrati se kao bolji čovjek — to je svrha umre.

SVE NA JEDNOM MJESTU

Cijela umra u jednom pogledu

SAVJET Abdest prije tavafa · Safa→Merva je jedan šavt · ihram ostaje do kraćenja kose · greška iz zaborava nema kaznu.

Neka ti je umra primljena i grijesi oprošteni

Obavi je onako kako je obavio Poslanik, s.a.v.s. — to je primljena umra.

Edin Čedić

A U T O R